

EFHR w sprawie dwujęzycznych kart wyborczych

24 I24.lt /pl/polityka/item/19597-efhr-w-sprawie-dwujezycznych-kart-wyborczych

W związku z odrzuceniem przez Sejm propozycji wprowadzenia regulacji, by

w okręgach, w których należący do mniejszości narodowych obywatele RL stanowią nie mniej niż 10%, karty wyborcze miały być przedkładane również na język tej mniejszości narodowej, Europejska Fundacja Praw Człowieka (EFHR) wystosowała komunikat, w którym zwraca uwagę na dzielenie obywateli na kategorie poprzez podjęcie tej i wcześniejszych decyzji władzy ustawodawczej i sądowniczej na Litwie. Poniżej podajemy pełny tekst komunikatu EFHR.

Miejsce na Twoją reklamę

468x60px

Pod koniec sierpnia 2013 r. w Sejmie litewskim został zarejestrowany projekt ustawy o zmianie art. 58 artykułu ustawy o wyborach do Sejmu. Uzupełniał on przepis wspomnianego artykułu o stwierdzenie, iż w okręgach, w których należący do mniejszości narodowych mieszkańcy, obywatele RL stanowią nie mniej niż 10%, kart wyborczych powinny być przedkładane również w języku tej mniejszości narodowej (jako tłumaczenie kart wyborczych w języku państwowym). Sejm w głosowaniu w dn. 10 października poparł wniosek komitetu prawa, w którym stwierdzono m.in., że wspomniana propozycja może być sprzeczna z art. 14 Konstytucji RL, który stanowi, że językiem państwowym na Litwie jest język litewski. Dodatkowo komitet zwrócił uwagę, że tego rodzaju regulacja mogłaby łamać zasadę równoprawności w stosunku do tych obywateli, przedstawicieli mniejszości narodowych, którzy stanowią mniej niż 10% mieszkańców okręgu wyborczego.

Europejska Fundacja Praw Człowieka (EFHR) pragnie zwrócić uwagę na to, że w kwietniu 2003 r., na miesiąc przed głosowaniem w/s członkostwa państwa w UE, litewski ustawodawca wprowadził możliwość przedkładania tłumaczeń kart do głosowania w języku mniejszości narodowych (odpowiedni przepis przedmiotowo zawężył taką możliwość do głosowań w referendach w/s

członkostwa Litwy w organizacjach międzynarodowych). Wspomniana regulacja w 2006 r. została przez Sąd Konstytucyjny (SK) uznana za sprzeczną z ustawą zasadniczą. SK między innymi stwierdził, że obywatele (przedstawiciele mniejszości narodowych) nieposługujący się językiem państwowym w stopniu wystarczającym do wzięcia udziału w głosowaniu nie powinni być sztucznie zachęcani do wzięcia udziału w procesie podejmowania decyzji o znaczeniu państwowym. Jest to uzasadnienie, które jest bardzo zaskakujące. Przeczy wszelkim zasadom demokratycznego państwa prawa gwarantującego każdemu obywatelowi równe prawa. Orzeczenie SK tym samym zakwalifikowanie obywateli, nie znających j. litewskiego, do drugiej kategorii. Tworząc tym samym niespotykany w państwach demokratycznych precedens.

EFHR pragnie podkreślić, że w demokratycznym państwie prawa proces wyborczy powinien być otwarty i dostępny wszystkim obywatelom. Władze powinny zachęcać obywateli do udziału w życiu publicznym państwa, a nie ograniczać ich możliwości w tej mierze. Z kolei pozbawianie osób (przedstawicieli mniejszości narodowych) przysługujących im praw politycznych w związku z niewystarczającą znajomością języka państwowego może być postrzegana w kategoriach dyskryminacji ze względu na język, której to zakazuje litewska ustawa zasadnicza.

W swoim ostatnim raporcie na temat procesu wyborczego na Litwie z 2013 r. Biuro Instytucji Demokratycznych i Praw Człowieka (instytucja Organizacja Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie) podkreśliło, że w miejscowościach zwarcie zamieszkałych przez przedstawicieli mniejszości państwo powinno rozważyć udostępnienie informacji wyborczych (w tym kart wyborczych) również w ich języku ojczystym. Zdaniem organizacji rozwiązanie takie zniweluje barierę językową, z powodu której mniejszości mogłyby mieć problemy w czasie głosowania.

W ocenie EFHR pozbawienie przedstawicieli mniejszości prawa do głosowania w związku z ich niewystarczającą znajomością języka państwowego jest sprzeczne z gwarancjami efektywnego udziału obywateli w procesie decyzyjnym w państwie demokratycznym.

Europejska Fundacja Praw Człowieka

